

OBYVATEĽSTVO

DEMOGRAFIA A MATRIKA

VÝVOJ A POHYB OBYVATEĽSTVA

Na Zemi je nás každým rokom čoraz viac. Počet obyvateľov sa počas roku 2023 zvýšil o 75 miliónov; na konci roka presiahol hranicu osem miliárd. Prvá miliarda obyvateľov bola dosiahnutá v roku 1804, ďalšie miliardy prišli po 123 a 32 rokoch, potom po 14 a 13 rokoch. Sedem miliárd sme dosiahli pred 11 rokmi. Ale na Slovensku je to inak.

K 31. decembru 2023 mala Slovenská republika 5 424 687 obyvateľov, čo bolo oproti rovnakému obdobiu predchádzajúceho roka o 4 105 osôb menej; stav obyvateľstva ku koncu roka 2022 bol 5 428 792. Úbytok obyvateľstva na Slovensku už evidujeme tretí rok po sebe. V roku 2023 sa v Slovenskej republike narodilo 48 627 detí; o 4 041 menej než v roku 2022. Zomrelo 54 133 osôb; o 5 450 menej ako v predchádzajúcom roku. Keďže sa menej detí narodilo ako zomrelo obyvateľov, zaznamenali sme na Slovensku prirodzený úbytok obyvateľstva. Predstavoval úbytok 5 506 osôb; v porovnaní s rokom 2022 bol o 1 409 osôb nižší. Zahraničnou migráciou získala v roku 2023 Slovenská republika 1 401 osôb, keď sa prisťahovalo 5 923 a vysťahovalo 4 522 osôb. Celkový úbytok obyvateľstva Slovenska ku koncu roka 2023 bol 4 105 osôb, v porovnaní s rokom 2022 bol o 1 815 osôb nižší.

Zdroj informácií Štatistický úrad Slovenskej republiky.

Počet obyvateľov mesta Brezna k 31.12.2023 podľa mestských častí

Mestská časť		Muži	Ženy	Chlapci	Dievčatá	Spolu 2023
bez trvalého pobytu	2022	508	438	119	133	1 198
	2023	518	437	131	132	1 218
Brezno – mesto	2022	4 578	5 674	799	715	11 766
	2023	4 572	5 647	767	717	11 703
Mazorníkovo	2022	2 322	2 440	439	429	5 630
	2023	2 315	2 443	434	403	5 595
Bujakovo	2022	92	87	14	8	201
	2023	92	87	13	10	202
Predné Halny	2022	219	195	81	78	573
	2023	223	197	78	83	581
Zadné Halny	2022	216	199	58	59	532
	2023	210	190	52	57	509
Spolu	2022	7 937	9 033	1 511	1 422	19 900
	2023	7 931	9 002	1 476	1 402	19 811

Situácia v Brezne vo vývoji obyvateľstva ani v tomto roku nie je priaznivá. Na začiatku roka sme mali 19 900 obyvateľov, na konci už len 19 811, čo znamená, že sa tohto roku v porovnaní s rokom 2022 znížil počet obyvateľov o 89. Trend znižovania počtu obyvateľstva od roku 2007 pokračuje teda ďalej. Zvýšil sa len počet obyvateľov bez trvalého pobytu. Neznamená to, že nám pribudlo len „bezdomovcov“; v tomto počte sú zahrnutí aj občania, ktorí majú v Brezne prechodný pobyt. Žijú v prenajatých bytoch a nie sú prihlásení k trvalému pobytu.

V Brezne v tomto roku postupne vyrástla aj nová štvrť – Kasárne. Dostala názov podľa lokality. Vyrástla na parcelách bývalých breznianskych kasární. Ešte v roku 2013

sa tu nachádzali objekty napríklad garáže, dielne, sklady, haly, prístrešky, ale aj ubytovacia budova, ošetrovňa, veliteľská budova, kotolňa, strážnica, čerpacia stanica, umývací rampa či kuchynsko-jedáľenský blok. Bývalé Kasárne J. Švermu v Brezne boli vybudované v roku 1937 a prestali slúžiť svojmu účelu 30. septembra 2003, keď svoje pôsobenie v meste ukončila vojenská mobilizačná základňa v Brezne. V roku 2013 developerská spoločnosť areál odkúpila a začala s vypracovaním urbanistickej štúdie s víziou pre nové bývanie. V tomto roku – presne po dvadsiatich rokoch od zrušenia kasárni - boli odovzdané do užívania štyri bytové domy s viac než stovkou nových bytov. Aj do desiatok nových rodinných domov sa nasťahovali prví obyvatelia. V tomto roku si trvalý pobyt v štvrti kasárne nahlásilo len okolo štyridsať obyvateľov, ale v budúcich rokoch určite prispievajú k zvýšenému počtu obyvateľov nášho mesta..

Pohyb obyvateľov k 31.12.2023

Stav k 31. 12. 2022	19 900
Prisťahovaní	283
Odsťahovaní	338
Prírastok sťahovaním	- 55
Narodení	171
Zomrelí	205
Prirodzený prírastok	- 34
Sobáše	122
Celkový prírastok	- 89
Stav k 31. 12. 2023	19 811

Dôvodom znižovania počtu obyvateľstva v našom meste sú dve skutočnosti; aj tohto roku máme prirodzený úbytok, lebo zomrelo viac našich občanov ako bol počet novonarodených detí. Úbytok obyvateľov bol zaznamenaný aj v dôsledku sťahovania; viac ľudí sa z mesta odsťahovalo, ako sa do Brezna prisťahovalo. Tohto

roku pokles obyvateľov v dôsledku sťahovania nebol až taký vysoký, keď sa z Brezna odsťahovalo 338 ľudí a prisťahovalo 283. Od roku 2006 sa z Brezna odsťahovalo 5 798 obyvateľov a prisťahovalo len 3 677. Aj preto počet Brežňanov stále klesá. Za dvadsať rokov, od roku 2003, sme prišli o 2 609 obyvateľov, vlastne je nás najmenej za posledných 40 rokov.

DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ OBYVATELSTVA

ROK	1910	1950	1970	1980	1997	2003	2013	2023
Počet obyvateľov	4 179	6 841	12 843	17 872	23 007	22 420	20 984	19 811

DEMOGRAFICKÁ ŠTRUKTÚRA

Veková štruktúra – porovnanie 2022 - 2023

Vek obyvateľov	rok 2022	Rok 2023
od 0 do 3 r.	586	545
od 3 do 6 r.	646	641
od 6 do 15 r.	1 700	1 692
od 15 do 18 r.	556	584
od 18 do 60 r.	11 057	10 891
nad 60 r.	5 355	5 458
Spolu	19 900	19 811

Čo sa týka vekového zloženia obyvateľstva, aj tento rok prispel k zmenám. Na celom Slovensku klesá podiel ľudí v produktívnom veku a zároveň rastie relatívny

počet osôb v dôchodku. Podiel starších osôb na celkovej populácii sa v posledných desaťročiach výrazne zvýšil.

Najstaršou občanvou mesta je v tomto roku 102 - ročná Anna Lukáčová z Ulice Nálepkyova 22. Narodila sa 24. mája 1921. Mária Medvedová, ktorá býva na Ulici Švermova 22, oslávila 22. februára 99 rokov. Takého istého veku sa 18. apríla dožila Mária Michalková, bytom Lichardova 17. Aj Mária Behuliaková, obyvateľka Zariadenia sociálnych služieb Luna, Fraňa Kráľa 23, ktorá sa narodila v roku 1924, sa teší vysokému veku; v zariadení si pripomenuli 10. augusta 99 rokov najstaršej obyvateľky.

Ženy sa nielen v rámci Slovenska, ale aj Brezne dožívajú vyššieho veku ako muži. Najstarším obyvateľom - mužom je v mesta Brezne na konci roku 2023 Jozef Pustaj s adresou trvalého pobytu - Štvrť Ladislava Novomeského 1231/13. V rodnom liste má rok narodenia 1926; 9. augusta oslávil 97 rokov. O rok neskôr, v roku 1927, sa narodil MVDr. Ján Pinka, ktorý sa tohto roku dožíva 96 rokov. Narodil sa 19. júna 1927, býva na Ulici Boženy Němcovej 1078/11.

DEMOGRAFICKÉ UDALOSTI A JAVY

NARODENIE A KRSTY

V roku 2023 bolo do breznianskej matričnej knihy zapísaných 188 nových občanov mesta - novonarodených detí, ktorých matky majú na území mesta Brezna trvalý pobyt. V breznianskej pôrodnici sa narodilo celkom 436 detí zo širokého okolia. Z toho počtu breznianskych novorodencov bola tretina - 145 detí ; 73 chlapcov a 72 dievčat. Iné miesto narodenia bude mať v rodnom liste 26 detí, ktorých matky sú vedené v breznianskej evidencii obyvateľov. Z Osobitnej matriky Ministerstva vnútra SR bolo v tomto roku nahlásených 17 detí, ktoré sa narodili naším obyvateľom v cudzine.

Najmladšia breznianska matka sa narodila v roku 2008, bola mladučka, mala pri pôrode len pätnásť rokov. To je nielen v Brezne v tomto období veľmi neobvyklý jav. Dnes, keď mladí ľudia potrebujú zabezpečiť pre svoju budúcu rodinu zázemie v podobe samostatného bývania a mať akú takú ekonomickú istotu, sa prvé tehotenstvo odkladá ďaleko za dobu, kedy sa matkami stávali naše mamy. Pôrodnosť v Brezne klesá, čo súvisí pochopiteľne s inými demografickými ukazovateľmi. Najviac detí v histórii mesta sa narodilo v roku 1982. Do breznianskej matriky vtedy zapísali dvakrát viac ako v súčasnosti – 431. Hovorí sa im aj „Husákové deti“. O desať rokov, v roku 1992, zaznamenala breznianska matrika 321 novonarodených detí. Ale to sme mali takmer o dvetisíc obyvateľov viac ako v súčasnosti.

Počet detí narodených mimo manželstva sa na Slovensku od roku 2000 viac ako zdvojnásobil. Platí to však pre celú Európu. Dokonca Slovensko sa so 40 percentami detí narodených mimo manželstva drží v rámci priemeru susediacich krajín. Brežňanky sa trochu líšia od celoslovenského priemeru. Sú konzervatívnejšie, dôkazom je skutočnosť, že podiel detí narodených mimo manželstva z celkového počtu narodených detí je v Brezne nižší. V roku 2023 sa 56 detí, teda 29,78 percent narodilo slobodným matkám. Zaoberáme sa tým preto, lebo niekedy bol tento jav výnimkou, dnes je to už bežný jav.

Určite je zaujímavé vedieť, akú časť z počtu narodených detí tvoria rómske deti. Podľa obvykle používaných priezvisk sa zistilo, že podiel rómskych detí z celkového počtu narodených tvorí takmer štvrtinu. Zo 188 narodených breznianskych detí v roku 2023 bolo 41 – 21,8 percent - detí rómskych, pritom Rómovia tvoria v súčasnosti len 10 percentnú časť breznianskeho obyvateľstva. Podľa počtu narodených rómskych detí sa tento pomer bude pomaly meniť.

V roku 2023 mesto uskutočnilo 14 uvítaní detí do života , ktoré zorganizoval Zbor pre občianske záležitosti.

PRVORODENÁ BREZŇANKA

V piatok 24. marca primátor Tomáš Abel na pôde mestského úradu privítal prvú Brezňanku narodenú v tomto roku Kristínku Fojtovú, ktorá svetlo sveta uzrela 8. januára o 11.39. Je dieťaťom mamičky Lucie a otecka Jiřího. Dievčatko je zdravé a rodine prináša veľkú radosť. Šťastnej dvojici, ako aj hrdej starej mame primátor zablahoželal k narodeniu dcéry, vnučky, dokonca aj pravnučky, poprial im veľa zdravia, radosti a na pamiatku v mene mesta im daroval užitočné veci, ktoré prvá Breznianka tohto roka bude v prvých mesiacoch istotne potrebovať.

NAJOBĽÚBENEJŠIE MENO

Najpopulárnejšími menami na Slovensku pre deti boli v roku 2023 Sofia a Jakub. Medzi dievčenskými menami ďalej dominovali mená Eliška, Viktória a Nina. Chlapcov rodičia často pomenovali aj Samuel, Adam a Šimon. Ako informovalo ministerstvo vnútra, Jakub je najobľúbenejším mužským menom už štvrtý rok po sebe. Obľúbenosť ženských mien sa mení. V roku 2020 patrilo prvenstvo menu Ema, v roku 2021 to bola Nina a v roku 2022 obsadilo prvé miesto meno Sofia. Dievčatám vybrali rodičia aj mená Natália, Ema, Sára, Nela, Olívia a Mia. Dvadsiatku dopĺňa Hana, Diana, Laura, Tamara, Anna, Emma, Timea, Karolína, Júlia, Kristína. V prvej desiatke obľúbených chlapčenských mien sa tento rok ďalej umiestnili Michal, Oliver, Tomáš, Filip, Matej a Martin. Nasleduje Tobias, Lukáš, Matúš, Alex, Dominik, Richard, Peter, Dávid, Patrik, Matias.

Breznianske mamičky najčastejšie dávali svojim dievčatkám mená Sofia, Kristína, Eliška, Katarína. Pri výbere dievčenských mien sa breznianski rodičia tohto roku inšpirovali aj exotikou. Vyskytli sa aj mená ako - Lorana, Tezzy, Nisa Noemi, Daria, Lara, Tarja.

Víťazom u Brezňanov, ktorým sa narodilo dieťaťko, sa tento rok stali chlapčenské mená Michal, Jakub, Matias, Damián – takéto meno dostali zhodne traja

novonarodenci. Breznianskym chlapcom dali rodičia aj neobvyklé meno ako Miran, Leonard, Noel, Björn .

SOBÁŠE A SVADOBNÉ HOSTINY

V roku 2023 bolo v Brezne uzavretých len 97 manželstiev. Z tohto počtu sa na mestskom úrade sobášilo 62 snúbeneckých párov a cirkevne uzavrelo manželstvo 35 snúbeneckých párov. Traja naši občania si zvolili za manžela cudzinca; jeden uzatvoril manželstvo s partnerom z Českej republiky, jeden z Ukrajiny a jeden s partnerom z Portugalska. 13 sobášov bolo delegovaných z iného matričného úradu k nám, to zn., že ani jeden zo snúbencov nemal v Brezne trvalý pobyt. Obyvatelia nášho mesta sa pochopiteľne sobášili aj na iných úradoch na Slovensku alebo v zahraničí, a tak je v breznianskej štatistike evidovaných až 25 sobášov Brežňanov, resp. takých, kde jeden z partnerov má trvalé bydlisko Brezno. Celkom naši občania v roku 2023 uzavreli 122 manželstiev. V roku 2023 bolo do knihy manželstiev zaznačených 44 rozvodov. Je to smutná štatistika; počet uzatvorených manželstiev každoročne klesá a pritom každé tretie manželstvo uzatvorené v Brezne sa rozvádza.

Svadobné hostiny sa v Brezne v tomto roku mohli konať len v reštaurácii Omega v objekte Mestského domu kultúry, Koncom roka sa začali organizovať aj v rekonštruovanej sále hotela Ďumbier,

Okrem primátora mesta v Brezne sobášili počas roka poverení poslanci :

Mgr. Andrej BARANČOK

Mgr. Martin JUHANIAK

Ing. arch. Ján KRÁLIK

Július OBERNAUER

Bc. Ľubica ŠTUGNEROVÁ, MA

Mgr. Daniel STRUHÁR

Mgr. Eva SKAČANOVÁ

Ing. Martin RIDZONĽ, PhD.

V závere roka, po voľbách namiesto Evy Skačanovej, ktorá v novom volebnom období nebude poslankyňou, sobášiť bude aj nová poslankyňa - Mgr. Ivana Donovalová.

ZOMRELÍ A POHREBY

V tomto roku zomrelo 202 obyvateľov mesta Brezna. Z toho počtu 76 zosnulých malo v úmrtnom liste miesto - priamo v nemocnici. V domácnosti a v sociálnom zariadení v Brezne zomrelo 80 obyvateľov. Zomrelo 52 žien a 28 mužov. Až 46 obyvateľov mesta – 19 mužov a 27 žien - zomrelo mimo Brezna. V cudzine zomreli 4 občania

Zbor pre občianske záležitosti v roku 2023 uskutočnili 10 občianskych pohrebov a na troch cirkevných pohreboch sa bola s občanom rozlúčiť členka zboru. Na ostatných pohreboch sa so zosnulým rozlúči niekto z pohrebnej služby. V Brezne sú dve takéto služby Pohrebné služby IRIS a Pohrebné služby Haluška.

ZDROJ: Matrika mesta Brezna, Mestský úrad, evidencia obyvateľstva Brezno

OCENENÍ OBČANIA

MESTSKÝCH POLICAJTŮV OCENILI

Mestskí policajti Rudolf Zaňák a Miroslav Ťažký svojím rýchlym a profesionálnym prístupom zachránili život staršej pani, ktorá chcela vyskočiť z balkóna na vyššom poschodí. Bez ich pomoci by pád pravdepodobne neprežila. Za tento hrdinský čin si z rúk ministra vnútra prevzali ocenenie.

K udalosti došlo v júli tohto roku, kedy na mestskej polícii prijali oznam od pána z Malinovského ulice, že počuje volanie ženy o pomoc, len nevie presne odkiaľ prichádza. Hliadka okamžite vyštartovala na miesto a pri obhliadke zistila, že hlas ženy ide zhora. „Počuli sme slabučkým hlasom pomoc, pomoc a s hrôzou videli, že na paneláku na Krčulovej ulici z vonkajšej strany balkóna stojí staršia pani. Ani na chvíľu sme nezaváhali a začali konať. Našťastie náhodne vyšiel sused, ktorý nám otvoril

vchodové dvere a utekali sme na poschodie, odkiaľ bolo počuť prosbu o pomoc. Na jednej chodbe je však viac bytov, nevedeli sme, ktorý z nich je ten pravý. Pomohol nám ďalší sused, keď z jeho balkóna sme presne videli, kde sa pani nachádza. Šťastena stála pri nás, jej byt bol odomknutý. Vošli sme na balkón, pani chytili za ruky a vytiahli ju cez zábradlie do vnútornej strany balkóna do bezpečia. Mala veľmi studené ruky. Sama nám povedala: „Chlapci, keby ste prišli o pár minút neskôr, tak sa neudržím," popísali okolnosti mestskí policajti. Ako dodali, pani chcela takýmto spôsobom ukončiť svoj život. Preliezla balkón a následne, keď si uvedomila, čo robí, nemala síl vrátiť sa späť a nevládala sa už držať zábradlia. Mestskí policajti privolali záchrannú zdravotnú službu, ktorá pani odviezla do nemocnice na ďalšie vyšetrenie. Zasiahli v poslednej chvíli, bez ich pomoci by pravdepodobne neprežila pád. Za záchranu ľudského života získali ocenenie na celoslovenskej úrovni.

MESTSKÉ OCENENIA ZA ROK 2023

Mestské zastupiteľstvo na svojom zasadnutí dňa 25. októbra 2023 schválilo ocenenia Cenu mesta Brezna pre jednotlivcov a kolektívy za rok 2023.

CENA MESTA BREZNA získali:

Danka Katonová – riaditeľka Základnej školy s materskou školou Karola Rapoša na

Pionierskej ulici č. 4. Pani Katonová bola 1. augusta 1998 Okresným úradom v Brezne menovaná do funkcie riaditeľky najstaršej Základnej školy v Brezne na Školskej ulici. Počas deviatich rokov jej pôsobenia vo funkcii v tejto

škole vybudovala pre žiakov a zamestnancov za pomoci sponzorov a rodičov jedáleň

s výdajňou stravy. Pod jej vedením boli uskutočnené dôležité opravy budovy na prízemí, čím sa podstatne zvýšil komfort i hygiena prostredia. Po spojení dvoch základných škôl - zo Školskej ulice a Pionierskej 4 - pôsobila pol roka ako zástupkyňa riaditeľa školy a od 1. marca 2007 vedie Základnú školu s materskou školou Karola Rapoša na Pionierskej ulici č. 4. Ocenenie získala za mimoriadne úspechy vo funkcii pri príležitosti 25 rokov vo funkcii riaditeľky základnej školy.

Ivan Sýkorka – dirigent v Dychovom orchestri mesta Brezna.

Pán Sýkorka si v roku 1986 ako 13-ročný zasadol medzi muzikantov orchestra ako hráč na druhú a tretiu trúbku. Najväčšia životná výzva prišla v roku 1999, kedy ho pán Jozef Knoško požiadal o prevzatie dirigentskej paličky v Dychovom orchestri. Túto ponuku prijal. Do pomaly starnúceho orchestra priniesol nové moderné skladby a populárne žánre. Sám niekoľko skladieb aj zaranžoval a napísal. Pod jeho taktovkou sa orchester zúčastnil na významných domácich aj zahraničných podujatiach, z ktorých môžeme spomenúť Zlota Lyra v poľskom Rybniku, Kmocho Kolín, Pádivého Trenčín ako aj účinkovanie v zahraničných družobných mestách Meudon a Ciachanow. Ocenenie pán Sýkorka získal pri príležitosti životného jubilea 50 rokov, za rozvoj dychovej hudby v Brezne a regióne, za prezentáciu mesta doma i v zahraničí

Country skupina Vodopád – 40 rokov fungovania, stovky vystúpení, koncertov, country bállov, tisíce prejazdených kilometrov za muzikou doma či v zahraničí.

Zakladateľmi skupiny sú Ondrej Paciga starší a Jaroslav Malina, ktorí stáli pri jej zrode

na jar v roku 1983. Skupina prešla rôznymi personálnymi zmenami. Podarilo sa jej vypracovať medzi najproduktívnejšie a najdlhšie hrajúce skupiny v tomto žánri na Slovensku a v Čechách. Doposiaľ nahrala 9 hudobných nosičov, 2 DVD a niekoľko videoklipov so skladbami v slovenskom, českom, francúzskom

i anglickom jazyku pri príležitosti 40 rokov činnosti a reprezentácie mesta Brezno doma i v zahraničí. Skupina má za sebou okolo 2500 koncertov a účinkovala na rôznych festivaloch okrem Čiech a Slovenska aj v zahraničí – v Poľsku, Maďarsku, Holandsku, Francúzsku, Anglicku. Vodopád mal česť vystupovať v živom vysielaní anglického rádia BBC, či vo francúzskej, poľskej a slovenskej televízii. Každoročne už 30 rokov organizuje medzinárodný festival **Country za stodolou**. Ocenenie získala skupina Vodopád pri príležitosti 40. výročia založenia.

CENA PRIMÁTORA

Primátor mesta sa rozhodol udeliť ocenenia za rok 2023 týmto jednotlivcom a kolektívom:

Eva Laurinc Wolframová – očná lekárka breznianskej nemocnice, dlhoročná poslankyňa mestského zastupiteľstva a poslankyňa Banskobystrického samosprávneho kraja.

Doktorka Eva Laurinc Wolframová svoju ambulanciu prevádzkuje v Nemocnici s poliklinikou v Brezne. Sústavným vzdelávaním rozšírila svoje pôsobenie aj na oblasť očnej optiky. Svoju lekársku prax vykonáva už viac ako tridsať rokov. Svojimi skúsenosťami, vedomosťami bola a je prínosom v sociálnej a zdravotnej oblasti, v oblasti kultúry a rozvoja cestovného ruchu.

Ocenenie získala za viac ako 30-ročnú prácu v odbore oftalmológia a za aktívny záujem o veci verejné

Anna Wodziková – dlhoročná vrchná sestra na breznianskej záchranke,

Od roku 1981 pracovala ako zdravotná sestra na oddelení ARO v Brezne. Na záchranke pracovala od roku 1991, keď sa záchranka ako oddelenie osamostatnila od ARA a vytvoril sa stály tím zdravotných sestier. Stala sa ich vrchnou sestrou. Postupom času sa záchranka aj jej zásluhou začala modernizovať po materiálnej, prístrojovej, ale aj dopravnej stránke

Ocenenie získala za mimoriadnu snahu o záchranu človeka za 41 rokov práce vrchnej sestry a za významný rozvoj rýchlej lekárskej a zdravotnej pomoci

Ivan Duhan – dlhoročný člen Automotoklubu Zväzarmu Mostáreň Brezno, kde v roku 1962 odštartoval pretekársku kariéru v motocyklových súťažiach v Endure.

Športové úspechy dosahoval v celom Československu až do roku 1972. Po pretekárskej

kariére pôsobil ako tréner mládeže vo Zväzarme v Automotoklube Mostáreň Brezno, v Bikrose a ako technický komisár v automobilovom a motocyklovom športe do roku 2007. Aktívne sa podieľal na organizovaní automobilových a motocyklových pretekov Rallye Mostáreň Brezno a motocyklových súťaží v Endure. Ocenenie získal za celoživotný rozvoj a podporu motocyklového športu v Brezne

Lesy mesta Brezno – pri príležitosti 30. výročia založenia. Cenu prevzal riaditeľ Ján Lukáč, ocenenie získali aj traja zamestnanci za dlhoročné pôsobenie v spoločnosti: Ján Krnáč, Miroslav Zigo, Stanislav Jančo

Technické služby Brezno – pri príležitosti 30. výročia. Cenu prevzal riaditeľ Lukáš Jeremiáš, ocenenie získali aj dlhoroční zamestnanci: Milena Švantnerová, Dušan Auxt, Miroslav Gierť, Miroslav Šišiak, Ján Pokoš

OCENENIA NA DŇOCH MESTA

Tohtoročné Dni mesta Brezna sa niesli aj v duchu oceňovaní miestnych úspešných športovcov. Mesto sa im tak verejne poďakovalo za dosiahnuté výsledky a úspešnú reprezentáciu doma, ako aj ďaleko za hranicami regiónu i Slovenska. Za dosiahnuté výsledky si ďakovné listy z rúk primátora Tomáša Abela a úspešného automobilového pretekára Mateja Homolu prevzali:

Najlepší športovci breznianskych klubov za rok 2022

Katarína Belková, Miniatur golf klub Brezno – juniorská reprezentantka, majsterka Slovenska, vicemajsterka sveta v juniorskej kategórii

Michaela Miháľová, Ice skating team Brezno - úspešná v juniorskej kategórii v Slovenskom krasokorčuľarskom pohári

Tomáš Tokár, Športový strelecký klub Brezno – 1. miesto v Národnej lige mládeže, 2. miesto na Majstrovstvách Slovenska mládeže v kategórii vzduchovej pištole

Zuzana Holišíková, Deti v pohybe - alpská lyžiarka, 1. miesto Lesy Ski cup v kategórii obrovský slalom predžiačok

Mária Horáčková, OZ KST Tomo – aktívna členka OZ KST TOMO

Barbara Skačanová, KB Brezno – mladá biatlonistka Slovensko reprezentovala na juniorskom IBU pohári či majstrovstvách sveta juniorov a kadetov

Petra Jenčová, Karate klub Milana Piliara Brezno - majsterka Slovenska v kategórii kumité do 30 kg, 1. miesto v Slovenskom pohári v kategórii 10- až 11- ročných

Ľubomír Lamper, Stolnotenisový oddiel Brezno – najlepší hráč STO Brezno, pomohol k postupu do 2.ligy; brezniansky stolný tenis reprezentuje už 50 rokov

Ľubica Golianová/Juraj Borsek, breznianske tanečné športové centrum Rytmus - členovia Fáber dance Team, 1. miesto na MSR v latinskoamerických tancoch

v kategórii Senior 1, úspešná reprezentácia na Majstrovstvách sveta
v latinskoamerických tancoch

Anna Viktória Hudecová, Atletický klub Mostáreň Brezno – nádejná výškarka, dva
slovenské majstrovské tituly v kategórii starších žiačo

Najlepší športový kolektív za rok 2022

Dorastenci HK Brezno - v uplynulej sezóne postúpili do play out slovenskej extraligy
dorastu, kvalitne reprezentujú mesto Brezno.

Osobnosť športu mesta Brezno za rok 2022

Peter Votroubek, tréner a predseda Športového klubu plávania Brezno. Pod jeho
vedením trénuje skupina talentovaných plavcov.

Najlepší športovec mesta Brezno za rok 2022

Sabína Špániková – slovenská juniorská reprezentantka v plávaní, vlani - 7 titulov
majsterky Slovenska v kategórii junioriek, bronzová medaila na medzinárodných
pretekoch na Cypre, 6. Miesto na Európskom olympijskom festivale mládeže
v Banskej Bystrici.

Okrem ocenenia najlepších športovcov za minulý rok pochádzajú z Brezna aj ďalší
úspešní športovci, ktorí sa presadili v slovenskej či svetovej konkurencii.

Nina Poštová, juniorská chodkyňa, Lucia Jankovská, breznianska hráčka
v šípkach, Daniela Mócová, Naďa Poliaková a Janka Poliaková – úspešné
reprezentantky v kolkoch, Kristián Kohan s tanečnou partnerkou Zuzanou
Paučíkovou – úspešní reprezentanti v tanečnom športe,

Peter Fraňo, Scarpa team, atletika – vlani 8.miesto na majstrovstvách sveta
v horskom behu

Sára Maruškinová a Ema Kováčková – nádejné breznianske lyžiarky

OCENENÉ KULTÚRNE TELESÁ

Na mestských oslavách ocenili aj kultúrne telesá. Ďakovný list kolektívom pri príležitosti vzácnych jubileí odovzdal primátor. Ocenenie dostali štyri kultúrne telesá

Šťastné detstvo pod umeleckým vedením Angely Černákovéj – tohto roku oslavuje 45. výročie. Počas svojej histórie absolvoval mnoho vystúpení v rôznych kútoch Slovenska, ako aj v zahraničí. V repertoári má spevy, tance, zvyky a tradície zachované dodnes na Horehroní, ale i tance z iných častí Slovenska. Pri hrách a tancoch deti používajú rôzne rekvizity, ako sú šochtáre, varešky, palice, korbáče, valašky, košíčky, rapkáče, píšťalky, ostrohy ..

Folklórny súbor Mostár Senior pod vedením Petra Daxnera tohto roku spolu so Ženskou speváckou skupinou oslávil 20. výročie založenia. Vo folklórnom súbore už tancovali v mladosti, ale po rokoch sa vrátili opäť na javisko a žijú svoju druhú tancovačku. Obe zložky sú dodnes identickou súčasťou súboru. Mostár má stále svoje vďačné publikum i desiatky sympatizantov, ktorí súbor podporujú.

Divadelný súbor Jána Chalupku pod novým vedením predsedu Erika Škôlku tohto roku oslavuje storočnicu nepretržitej činnosti súboru. Ide o novodobú históriu, pretože v roku 1844 sa hralo v Brezne Chalupkovo Kocúrkovo a hrávali sa potom ďalšie divadelné hry. Dôležité pre chalupkovcov je, aby zachovali tradíciu, odovzdávali štafetu mladým a naďalej šírili dobré meno svojho súboru, ako aj mesta Brezno.

Spevácky zbor mesta Brezno si zapíše už 45 rokov od založenia. Vznikol koncom 70. rokov 20. storočia ako ženský zbor. Dirigentom bol učiteľ ľudovej školy umenia Ján Souček, s ktorým v roku 1983 speváčky absolvovali prvý zahraničný zájazd do Maďarska. O rok na to prevzal umelecké vedenie telesa profesor Milan Pazúrik, pod ktorého taktovkou pracuje dodnes. V roku 1990 sa zbor rozšíril o mužskú zložku, odvtedy vystupuje ako Spevácky zbor mesta Brezno.

ČESTNÍ OBČANIA

Od roku 1997, keď sa v porevolučnej dobe začali udeľovať podľa štatútu mesta ocenenia, najvyššie ocenenia - udelenie titulu Čestný občan mesta Brezna – získalo 32 osobností z rôznych oblastí spoločenského a hospodárskeho života. Dvom osobnostiam bol titul udelený „in memorial“ Z 32 osobností už 10 nežije. Tohto roku sa k nim zaradil ďalší; 17. júna vo veku 91 rokov nás opustil slovenský herec, scenárista a režisér Juraj Sarvaš. Pôsobil vo viacerých slovenských divadlách a ako pedagóg bol na Akadémii umení v Banskej Bystrici. Bol držiteľom ocenení Zaslúžilý umelec a Krištáľová ruža, Titul „Čestný občan mesta Brezna“ mu bol udelený v roku 2012 za dlhoročné zásluhy a kultúrny rozvoj v oblasti hovoreného umeleckého slova, za propagáciu mesta a regiónu v oblasti kultúry.

Titul „Čestný občan mesta Brezna“ od roku 1997 získali tieto osobnosti:

1. **Ladislav Ťažký**, významný slovenský spisovateľ, esejista, dramatik a publicista. , Rok udelenia: 1997, zomrel 20. januára 2011
2. **Daniel Compagnon**, stredoškolský pedagóg z partnerského francúzskeho mesta Meudon. Rok udelenia: 1998
3. **Ivan Bella**, prvý slovenský kozmonaut, ktorý sa narodil v Brezne. Rok udelenia: 1999
4. **Hervé Marseille**, predstaviteľ partnerského mesta Meudon. Rok udelenia: 1999
5. **Henry Wolf**, predstaviteľ partnerského mesta Meudon- Rok udelenia: 1999
6. **Goerges Koch**, predstaviteľ partnerského mesta Meudon. Rok udelenia: 1999
7. **Vladimír Valach** , bývalý veľvyslanec Slovenskej republiky vo Francúzsku, zakladateľ Francúzsko - slovenskej obchodnej komory, Rok udelenia: 2001, Zomrel 5.marca 2006 .
8. **Ludovít Petránsky**, univerzitný profesor, rodák z Brezna, autor významných publikácií a výstav z oblasti dejín umenia a dizajnu. Zomrel 25. augusta 2021, Rok udelenia: 2003
9. **Jaroslav Siman**, lekár, prednosta Detskej fakultnej nemocnice v Bratislave, rodák z neďalekej Valaskej., Rok udelenia: 2003, zomrel 19. 7.2008
10. **Zlatica Balážovjeh – Klincová**, maliarka, breznianska rodáčka . Rok udelenia: 2005, zomrela 5. februára 2006.

11. **Ladislav Bartko** , vysokoškolský učiteľ, bývalý profesor breznianskeho gymnázia. Rok udelenia: 2005
12. **Pavol Datko**, kanadský občan, rodák z Čierneho Balogu. Rok udelenia: 2006
13. **Joseph Nivet**, francúzsky občan, učiteľ francúzštiny, Rok udelenia: 2007
14. **Barbara Nivet, rod. Striešová**, francúzska občianka, učiteľka francúzštiny, Rok udelenia: 2007, Zomrela v roku 2010
15. **Ladislav Chudík**, herec, rodák z neďalekého Hronca. Zomrel 29. júna 2015, Rok udelenia: 2008
16. **Adriana Sklenaříková – Karembeau**, známa modelka, narodila sa v Brezne. Rok udelenia: 2008
17. **Samuel Brečka**, novinár, brezniansky rodák. Rok udelenia: 2009
18. **Ján Grexa**, vysokoškolský pedagóg, brezniansky rodák. Rok udelenia: 2009
19. **Pavel Louda**, starosta partnerského mesta Nový Bydžov Rok udelenia: 2009
20. **Waldemar Wardzinsky**, primátor partnerského poľského mesta Ciechanow. Rok udelenia: 2010
21. **Igor Gallo**, spisovateľ, pôsobil v Brezne. Zomrel 23. júna 2019, Rok udelenia: 2010.
22. **František Kreutz**, in memoriam, historik, učiteľ, spisovateľ , Rok udelenia: 2010
23. **Milan Pazúrik**, dirigent Speváckeho zboru mesta Brezna. Rok udelenia: 2011
24. **Juraj Sarvaš**, herec, scenárista, režisér . Zomrel 17. 6. 2023 Rok udelenia: 2012
25. **Andrej Černák** , očný lekár, brezniansky rodák. Rok udelenia: 2014
26. **Ladislav Šimon** , pedagóg, pôsobil v Brezne. Rok udelenia: 2014
27. **Július Veselko** , technik, brezniansky rodák. Rok udelenia: 2014
28. **Ľuboslav Majera**, bytom Srbsko, režisér, spolupracovník divadelníkov Rok udelenia: 2016
29. **Jozef Medveď** , režisér, brezniansky rodák Rok udelenia: 2016
30. **Ing. Pavol Habera** -. slovenský spevák, hudobník, skladateľ a muzikálový herec., Svojím účinkovaním v oblasti populárnej hudby sa zaradil medzi popredných protagonistov hudobnej scény, čo v roku 1991 potvrdil aj ziskom titulu Zlatý slávik. Rok udelenia: 2019
31. **Doc. RNDr. Vavrínek Böhm, CSc.**, Za významnú činnosť v oblasti hydrogeológie a vzdelávania mládeže, za šírenie dobrého mena mesta Brezna a rozvoj poznatkov o území, v ktorom žijeme. Rok udelenia: 2021
32. **Milan Fiľo** - podnikateľ a filantrop . Za rozvoj zamestnanosti, investícií a filantropie. Rok udelenia: 2022